

Scenarioboek

Eerste Hulp

voor de Instructeur

EHBO · BHV · Evenementenhulpverlener

Gegenereerd op 17 april 2026

Hoe gebruik je dit boekje?

Kies een scenario op basis van doelgroep en beschikbare tijd. Geef het scenarinummer én het niveau door aan het LOTUSslachtoffer. De bijbehorende slachtofferkaart bevindt zich omgekeerd aan de andere kant van dit boekje.

Scenario-codering (ABCDE)

- A – Airway: luchtwegbelemmering, anafylaxie, verslikking
- B – Breathing: astma, borstletsel, ademhalingsproblemen
- C – Circulation: bloedverlies, shock, hartklachten, circulatiestilstand
- D – Disability: bewustzijnsproblemen, beroerte, hypoglykemie, epilepsie, flauwte
- E – Exposure: uitwendig letsel, wonden, breuken, verstuikingen, temperatuurletsels, ziekteklachten

Typen scenario's

- Type 1 — Met LOTUSslachtoffer: de slachtofferrol wordt van begin tot eind gespeeld door een persoon
- Type 2 — Zonder LOTUSslachtoffer: vaardigheidsoefening op pop of materiaal, geen slachtofferkaart
- Type 3 — Met LOTUSslachtoffer en cursistrol: één cursist speelt een bijrol als omstander of getuige

Moeilijkheidsgraad

- Niveau 1 — Opleiding (3 min): enkelvoudig, herkenbaar letsel
- Niveau 2 — Bijscholing (5 min): zelfde situatie met extra complicatie
- Niveau 3 — Bijscholing moeilijk (5 min): opschaling, meerdere letsels of verslechtering

Inhoudsopgave

A1 Anafylaxie — wespenteek — Instructeur	3
A1 Anafylaxie — wespenteek — LOTUS-slachtoffer	5
A1 Anafylaxie — wespenteek — Cursistrol	7

→ Werk de inhoudsopgave bij na het openen: rechtsklik → Veld bijwerken → Gehele tabel bijwerken.

A1 Anafylaxie — wespensteek — Instructeur

EHBO · BHV · Evenementenhulpverlener

Type 1: Scenario met LOTUS-slachtoffer

Scenariobeschrijving

- Een bezoeker van een buitenevenement wordt onverwacht gestoken door een wesp. De persoon is bekend met een ernstige wespallergie en heeft een adrenalinepen bij zich. Binnen korte tijd ontwikkelen zich verschijnselen van anafylaxie. De eerstehulpverlener moet snel beslissen, direct 112 bellen en de juiste houding kiezen op basis van het beeld.

Leerdoelen

- De eerstehulpverlener herkent verschijnselen van een ernstige allergische reactie (netelroos, zwelling, piepende ademhaling, verandering van de huidskleur in combinatie met andere tekenen).
- De eerstehulpverlener belt direct 112.
- De eerstehulpverlener kiest de juiste houding: zittend bij ademnood, liggend bij verschijnselen van shock of dreigende bewusteloosheid.
- De eerstehulpverlener bewaakt de luchtweg en de ademhaling actief.
- De eerstehulpverlener helpt de persoon bij het gebruik van de eigen adrenalinepen, op verzoek van de persoon.

Materiaallijst

- Trainerpen (bijv. EpiPen-trainer)
- Stoel
- Mat of deken

Niet-technische vaardigheden

- Alarmeren: direct 112 bellen bij hevige benauwdheid, zwelling in hals/nek of verschijnselen van shock — niet afwachten.
- Communicatie: kalm blijven bij een paniekerende persoon, kort en duidelijk uitleggen wat er gaat gebeuren.
- Veiligheidsbewustzijn: omstanders op afstand houden, ruimte scheppen.
- Besluitvorming: juiste houding kiezen op basis van het beeld — ademnood of dreigende shock.

Moeilijkheidsgraad

Niveau 1 Opleiding — basisscenario 3 min

- Verschijnselen zijn duidelijk herkenbaar: netelroos op hals en armen, hoorbare piepende ademhaling, angst. De persoon heeft de eigen adrenalinepen bij zich en vraagt hier zelf om. De eerstehulpverlener herkent anafylaxie, belt 112, helpt de persoon in een comfortabele zittende houding bij ademnood en helpt bij het gebruik van de adrenalinepen op verzoek van de persoon.

Niveau 2 Bijscholing — complicatie 5 min

- De adrenalinepen zit niet in de broekzak maar in een tas die niet direct zichtbaar is. De persoon geeft dit zelf aan maar raakt steeds minder aanspreekbaar en begint tekenen van shock te vertonen — de persoon moet neergelegd worden. De eerstehulpverlener zoekt de tas alleen door op verzoek van de persoon.
- Extra leerdoel: De eerstehulpverlener herkent de overgang van ademnood naar dreigende shock en past de houding aan van zittend naar liggend.

Niveau 3 Bijscholing moeilijk — opschaling **5 min**

- Naast de persoon met anafylaxie is er een tweede omstander die klaagt over een bijensteek en ook licht angstig reageert — maar geen anafylaxie heeft. De eerstehulpverlener moet aandacht verdelen, prioriteren en de tweede persoon geruststellen zonder de eerste uit het oog te verliezen. De persoon met anafylaxie raakt bewusteloos → omslagpunt naar oefenpop.
- Extra leerdoel: De eerstehulpverlener verdeelt aandacht tussen meerdere personen en stelt prioriteiten correct.

Omslagpunt

- → Alleen bij Niveau 3: als de persoon niet meer reageert op aanspreken en geen normale ademhaling heeft, legt het LOTUS-slachtoffer de armen langs het lichaam en stapt rustig weg. De oefenpop neemt het scenario over. De eerstehulpverlener start de reanimatie op de pop.

A1 Anafylaxie — wespensteek — LOTUS-slachtoffer

Slachtofferkaart

Type 1: Scenario met LOTUS-slachtoffer

Ongevalssituatie

- Je bent op een buitenevenement en zit aan een picknicktafel met een glas limonade. Je bent bekend met een ernstige wespallergie en hebt altijd een adrenalinepen bij je.

Toedracht

- Een wesp steekt je onverwacht in je hals. Binnen een minuut voel je je keel dichtknijpen, krijg je jeuk over je lichaam en word je benauwd.

Enscenering

- Zittend aan de picknicktafel, licht voorovergebogen. Handen om de keel of op de borst. Je adrenalinepen zit in je broekzak (niveau 1) of in een tas die niet direct zichtbaar is (niveau 2 en 3).

Grime

- Rode vlekken (netelroos) zichtbaar op hals, decolleté en armen
- Lippen licht anders van kleur dan normaal
- Zie fotopagina: A1-GRIME

Spel — basisscenario

- Lichte paniek: "Ik ben allergisch! Mijn pen zit in mijn broekzak!"
- Adem hoorbaar piepend, vooral bij uitademen
- Krab aan je hals en armen — de jeuk is ondraaglijk
- Begin zittend — je bent benauwd en wilt niet plat liggen
- Als je steeds duizeliger wordt: zeg "ik word zo duizelig..." zodat de eerstehulpverlener kan beoordelen of je moet gaan liggen
- Als de eerstehulpverlener je vraagt te gaan liggen: werk mee zonder protest
- Als de eerstehulpverlener helpt bij het gebruik van je adrenalinepen: werk mee

Aanpassingen per niveau

Niveau 1 Speel het basisscenario **3 min**

- Speel het basisscenario hierboven. Je pen zit in je broekzak. Je blijft zittend — geen tekenen van shock. Vraag zelf om de pen en werk mee als de eerstehulpverlener helpt bij het gebruik.

Niveau 2 Extra speltips **5 min**

- Je pen zit in een tas — zeg: "Mijn pen... in mijn tas... ik weet niet waar precies."
- Je raakt sneller minder aanspreekbaar én je wordt duizelig — teken van dreigende shock
- Zeg: "Ik word zo duizelig... het wordt zwart voor mijn ogen..."
- Werk mee als de eerstehulpverlener je neerlegt — dit is nu de juiste houding
- Wijs alleen naar de tas als de eerstehulpverlener ernaar vraagt
- Grime: zelfde als Niveau 1

Niveau 3 Extra speltips **5 min**

- Speel Niveau 2, maar verslechtert verder na ca. 2 minuten
- Na ca. 3 minuten reageer je nauwelijks meer op aanspreken
- Op het omslagpunt: leg je armen langs je lichaam en stap rustig weg — de oefenpop neemt het over
- Grime: zelfde als Niveau 1

Omslagpunt

- → Alleen bij Niveau 3: als de eerstehulpverlener vaststelt dat je niet meer reageert — leg je armen langs je lichaam, sluit je ogen en stap rustig weg uit de oefenruimte. De oefenpop neemt het over.

A1 Anafylaxie — wespensteek — Cursistrol

Cursistrol

JE ROL

- Je bent een omstander op het evenement. Je stond naast de persoon toen die gestoken werd en weet dat hij of zij allergisch is voor wespen.

WAT JE DOET

- Roep de eerstehulpverlener erbij: "Hij is allergisch voor wespen, hij heeft een pen bij zich!"
- Wijs naar de tas of broekzak waar de adrenalinepen zit
- Voer taken uit die de eerstehulpverlener aan jou geeft (bijv. 112 bellen, omstanders wegsturen)

NIET DOEN

- Zelf de pen toedienen
- De persoon verplaatsen zonder toestemming van de eerstehulpverlener
- Paniekeren

NIVEAU 3 — EXTRA ROL

- Je bent zelf ook gestoken door een bij en reageert licht angstig: "Ik ben ook gestoken, is dat erg?" Je hebt geen allergische reactie — je bent gewoon ongerust.